

دوشنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۳
 وطن‌امروز | شماره ۴۲۰۰

بین‌الملل

دور دنیا

وعده کمک ترکیه به دولت جدید سوریه

وزیر خارجه ترکیه در واکنشش به تحولات اخیر سوریه، ضمن تأکید بر اینکه این کشور نباید تهدیدی برای همسایه‌های خود باشد، گفت: ترکیه تمام تلاش خود را برای کمک به دولت جدید سوریه برای غلبه بر مشکلات اقتصادی و سایر چالش‌ها خواهد کرد. هاکان فیدان گفت: بشار اسد سقوط کرد و دوران بی‌ثباتی ۱۴ ساله سوریه به پایان رسید. وی همچنین افزود: رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه برای تحقق وحدت سوریه دست خود را به سمت سوریه دراز کرد اما با مخالفت روبه‌رو شد. فیدان بیان کرد: میلیون‌ها سوری که مجبور به ترک میهن خود شده‌اند، در حال حاضر می‌توانند به میهن خود بازگردند. وزیر خارجه ترکیه تأکید کرد: تمامیت ارضی سوریه باید حفظ و تمام اقلیت‌ها در سوریه باید به طور برابر و بدون تبعیض برخورد شود. وی اشاره کرد: ما برای تضمین ثبات، تحولات اخیر را با کشورهای عربی و آمریکا بررسی کرده‌ایم. فیدان تأکید کرد: نباید به گروه‌های تروریستی اجازه سوءاستفاده از اوضاع کنونی سوریه را داد. منظور وی از گروه‌های تروریستی نیروهای کرد سوریه و داعش است. وزیر خارجه ترکیه همچنین بیان کرد: فرآیند انتقال دولت باید به صورت روان و با عدم آسیب به ملت سوریه انجام شود. فیدان تصریح کرد: آنکارا از رویکرد سازنده‌ای که هر یک از کشورهای روسیه و ایران درباره بحران سوریه نشان داده‌اند، قدردانی می‌کند. وی افزود: ترکیه تمام تلاش خود را برای کمک به دولت جدید سوریه برای غلبه بر مشکلات اقتصادی و سایر چالش‌ها خواهد کرد. وزیر خارجه ترکیه تأکید کرد: سوریه نباید تهدیدی برای همسایه‌های خود باشد. فیدان گفت: ما به تلاش خود با کشورهای همسایه و دولت جدید سوریه برای بازسازی و مقابله با مشکلات اقتصادی ادامه خواهیم داد. وی تصریح کرد: ترکیه با آمریکا در ارتباط است و آنها حساسیتی موضع ترکیه در قبال حزب کارگران کردستان را درک می‌کنند. وزیر خارجه ترکیه اعلام کرد: مخالفان مسلح سوریه از طیف‌های مختلفی تشکیل شده‌اند و هماهنگی میان آنها در روزهای آتی بهبود خواهد یافت. هرگونه توسعه نیروهای شبه‌نظامی حزب کارگران کردستان، نمی‌تواند به عنوان موجودیت مشروع در سوریه تلقی شود. وی در پایان تأکید کرد: بازگشت مهاجران سوری به میهن خود امری بسیار مهم است و ما در حال حاضر، کار روی این مساله را آغاز کرده‌ایم.

واکنش وزارت خارجه روسیه به تحولات سوریه

وزارت خارجه روسیه درباره تحولات سوریه اعلام کرد رئیس‌جمهور سوریه تصمیم گرفت از قدرت کناره‌گیری کرده و کشور را ترک کند و دستور داد انتقال قدرت به طور مسالمت‌آمیز انجام شود. این وزارت‌خانه بیان کرد: ما با تمام گروه‌های مخالف سوریه در ارتباط و خواستار احترام به عقاید تمام اقوام و فرقه‌ها هستیم. وزارت خارجه روسیه اعلام کرد: ما از تمام تلاش‌های راه‌اندازی فرآیند سیاسی جامع مطابق با قطعنامه ۲۲۵۴ شورای امنیت که با اتفاق آرا به تصویب رسید حمایت می‌کنیم. این وزارت‌خانه تأکید کرد: «بشار اسد» رئیس‌جمهور سوریه پس از مذاکرات با شماری از افراد شرکت‌کننده در درگیری‌های مسلحانه، تصمیم گرفت از قدرت کناره‌گیری و کشور را ترک کند. بنا بر اعلام وزارت خارجه روسیه، اسد دستور داد انتقال قدرت به طور مسالمت‌آمیز انجام شود. وزارت خارجه روسیه تأکید کرد: پایگاه‌های نظامی روسیه در سوریه در حالت آماده‌باش کامل هستند و تهدید جدی برای امنیت آنها وجود ندارد. این وزارت‌خانه در پایان از تمام طرف‌ها در سوریه خواست که به رد خشونت و حل تمام مسائل حکومتی از طریق روش‌های سیاسی دعوت کنند.

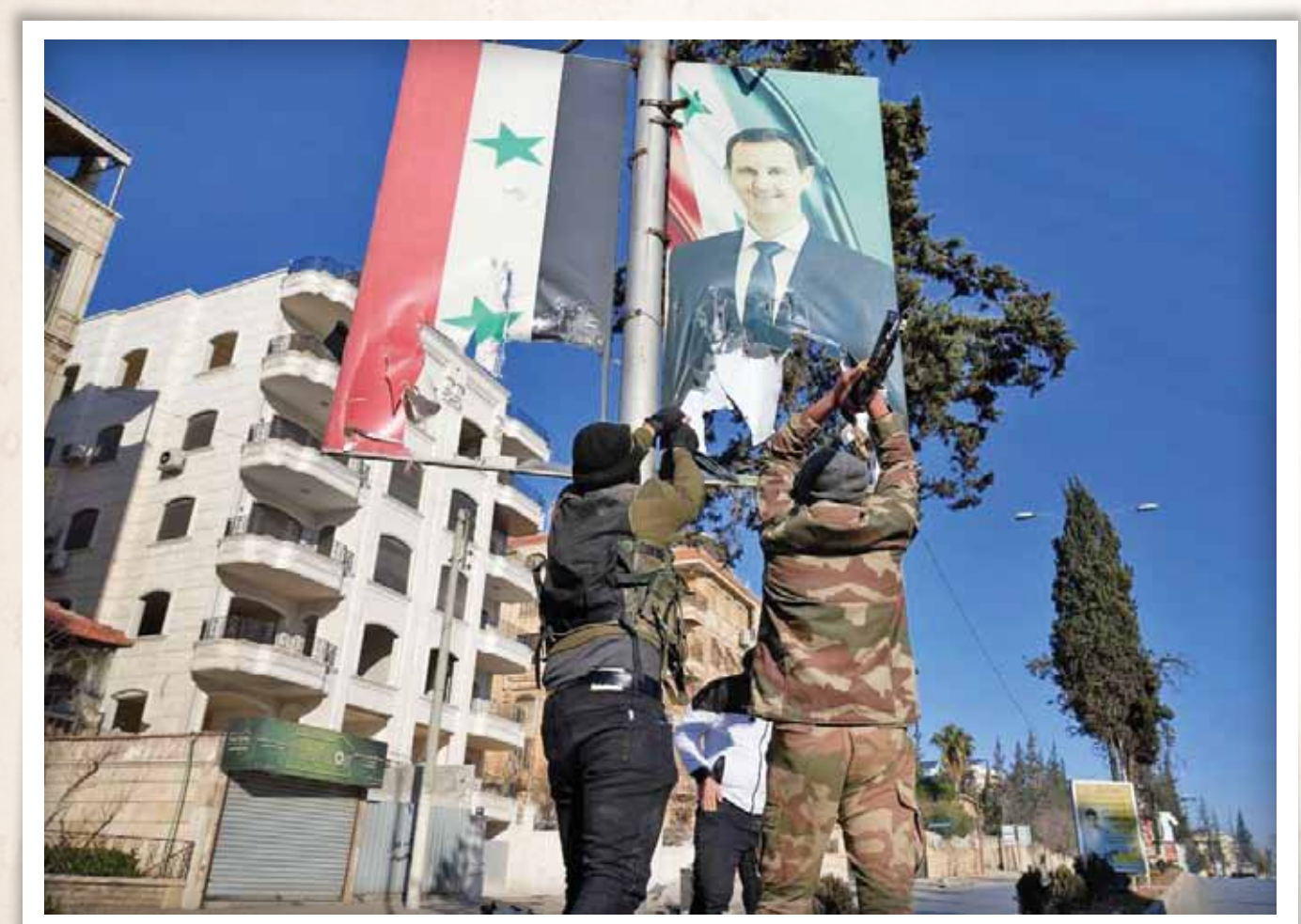
واکنش عراق نسبت به تحولات سوریه

باسم العوادی، سخنگوی دولت عراق شامگاه یکشنبه با انتشار بیانیه‌ای خبر داد دولت این کشور در حال پیگیری رخدادهای سوریه است و به تماس با کشورهای دوست و برادر برای ثبات و حفظ امنیت در سوریه ادامه می‌دهد. العوادی در ادامه گفت: عراق بر لزوم احترام به اراده همه مردم سوریه تأکید دارد. امنیت و تمامیت ارضی و حفظ استقلال سوریه مساله بسیار حائز اهمیتی است؛ نه‌تنها برای عراق بلکه به خاطر اینکه به امنیت و ثبات در منطقه گره خورده است. وی با اشاره به حمایت عراق از همه تلاش‌های بین‌المللی و منطقه‌ای برای آغاز گفت‌وگو در سوریه تصریح کرد: گفت‌وگوها باید بنا بر منافع ملت سوریه باشد و قانون اساسی‌ای تصویب شود که حافظ حقوق انسانی و مدنی مردم سوریه بوده و در راستای تنوع فرهنگی، مذهبی و دینی در این کشور باشد. العوادی با تأکید بسر اهمیت عدم مداخله در مساله داخلی سوریه با حمایت از یک طرف خاص در این کشور گفت: مداخله فقط باعث وخیم‌تر شدن اوضاع سوریه و افزایش درگیری و اختلافات در آن خواهد شد که در این صورت، نخستین متضرر آن ملت سوریه خواهد بود. وی با اشاره به اینکه ملت سوریه هزینه سنگینی داده است، تصریح کرد: عراق به عنوان یک کشور برادر، این مساله را نمی‌پذیرد، زیرا ملت عراق پیوند برادری، تاریخی، خونی و مذهبی با ملت سوریه دارد.

باسقوط حکومت بشار اسد و ورود گروه‌های تروریستی به دمشق آینده این کشور در هاله‌ای از ابهام قرار گرفته است

سوریه در داکن تاریک

ابراز خشنودی نتانیاهو از سقوط حکومت سوریه در مرز جولان اشغالی

سربازان ارتش اسرائیل در جولان اشغالی

در حالی که گروه‌های مسلح سوریه و حضور نیروهای بین‌المللی مانند داعش در بین تکفیری‌ها رنگ خطر را برای اردن به صدا در آورده است، بویژه برای حاکمان این کشور عربی که بیشتر جمعیت آن از فلسطینی‌تبارها تشکیل داده‌اند. در عراق نیز تحولات سوریه با نگرانی دنبال می‌شود و تجربه پیشروی ناگهانی و نگران‌کننده داعش در استان‌های هم‌مرز با سوریه در سال ۲۰۱۳ و پس از وقوع جنگ داخلی سوریه، مقامات عراقی و ملت این کشور را نسبت به تحولات فعلی سوریه نگران کرده است. از سوی دیگر درگیری کردهای سوریه با ترکیه و نیروهای تکفیری تحت حمایت ترکیه این نگرانی را برای مقامات اقلیم کردستان عراق و دولت فدرال عراق ایجاد کرده است که مناطق کردنشین این کشور شاهد تکرار خاطرات تلخ داعش در کردستان عراق باشند.

در لبنان نیز تحولات سوریه با نگرانی دنبال می‌شود و علاوه بر تضعیف عقبه حزب‌الله لبنان، وجود افکار تکفیری و افراطی در بین مخالفان دولت سوریه و شعارهای آنها ضد حزب‌الله لبنان و دولت این کشور، این نگرانی را برای لبنانی‌ها دارد که استقلال این کشور عربی به خطر افتاده و شاهد تجاوز مشترک رژیم صهیونیستی و تکفیری‌ها به خاک خود باشند؛ مساله‌ای که با توجه به اقدام تکفیری‌ها و مخالفان سوریه بلافاصله پس از اعلام آتش‌بس بین حزب‌الله لبنان و ارتش رژیم صهیونیستی علیه دولت سوریه بسیار جدی است و نگرانی لبنانی‌ها را به دنبال داشته است. به همین دلیل نیز ارتش این کشور در مرز با سوریه مستقر شده است و در حالت آماده‌باش قرار دارد.

در نهایت وضعیت فعلی سوریه نگرانی بسیاری از کشورهای منطقه و جهان را برانگیخته است و بسیاری از کشورهای منطقه خواستار حفظ تمامیت ارضی سوریه، انتقال قدرت به صورت مسالمت‌آمیز و حفظ حقوق اقلیت‌های این کشور هستند؛ مساله‌ای که با گذر زمان تحقق آنها مشخص خواهد شد اما با توجه به واقعیت‌های موجود، احتمال بهبود وضعیت سوریه دور از واقعیت است.

(تحت هدایت ترکیه) با نیروهای تحریرالشام در حلب بود که منجر به هلاکت چند نفر از سرکردگان این گروه‌ها شد. این درگیری‌ها و نقش نیروهای کرد در تحولات آنی سوریه می‌تواند منجر به شکل‌گیری بحران‌های امنیتی جدی در ترکیه بویژه مناطق کردنشین این کشور شود.

از سوی دیگر رژیم صهیونیستی منفعت اصلی سقوط دولت سوریه را می‌برد. خروج کشور سوریه از محور مقاومت، قطع عقبه مستقیم حزب‌الله لبنان، خروج مساله فلسطین و نوار غزه از صدر مسائل منطقه و جهان و همچنین تضعیف دولتی مستقل و مخالف در مرزهای سرزمین‌های اشغالی از جمله منافع به دست آمده برای رژیم صهیونیستی در تحولات اخیر سوریه است که به لطف اقدام گروه‌های تکفیری تحت حمایت ترکیه حاصل شده است.

البته بسیاری از مسلمانان جهان عرب بویژه مخالفان دولت اسد تحولات سوریه را در راستای آزادی فلسطین تحلیل می‌کنند و این تحولات را مبارک می‌دانند اما واقعیت رقم‌خورده در میدان تضعیف یکی دیگر از همسایگان سرزمین‌های اشغالی را که با اشغالگری رژیم صهیونیستی مخالفت داشت نشان می‌دهد. عدم امکان تثبیت قدرت از سوی گروه‌های تکفیری و درگیری‌های آتی در این کشور و تضعیف بیش از پیش اقتصادی، سیاسی، امنیتی و انزوا و تجزیه محتمل سوریه نیز نشان‌دهنده این واقعیت است که رژیم صهیونیستی خطر قابل توجهی را از سوی سوریه لمس نخواهد کرد.

در میان کشورهای همسایه سوریه شاید بیشترین تهدید متوجه اردن، عراق و لبنان باشد و این ۳ کشور عربی منطقه برخلاف ترکیه و رژیم صهیونیستی نه‌تنها منفعتی از سقوط دولت مرکزی سوریه ندارند، بلکه تهدیدات بسیاری نیز متوجه امنیت آنهاست.

اردن با توجه به جمعیت اخوانی بسیاری که در این کشور وجود دارد و با توجه به وجود نظام پادشاهی و خانوادگی در این کشور، احساس خطر بسیاری از سقوط نظام سوریه دارد؛ احساس خطری که مقامات رژیم صهیونیستی و دولت آمریکا

جنگ و نزاع هستند تلاش خواهند کرد و در این راستا اردن نیز نقش آفرینی خواهد کرد.

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی پس از سقوط دولت سوریه در نزدیکی مرز سرزمین‌های اشغالی با این کشور عربی به نقش رژیم صهیونیستی در تحولات سوریه اعتراف کرد و گفت: سقوط رژیم اسد نتیجه حملات مستقیمی است که ما به ایران و حزب‌الله وارد کردیم. او در ادامه افزود: این یک روز تاریخی است که فرصت‌های جدیدی برای اسرائیل ایجاد می‌کند. همین مساله نیز نشان‌دهنده فرصت‌طلبی رژیم صهیونیستی و همسایگان سوریه در نقش‌آفرینی مخرب برای آینده این کشور است. در این بین سناریوهای محتمل برای آینده این کشور شکل‌گیری جنگ داخلی و کشمکش سیاسی و نظامی بین گروه‌های مخالف اسد پس از نبود وی در قدرت، تجزیه این کشور عربی و نابودی کشور متحدی به نام سوریه عربی است.

سرنوشت همسایگان سوریه

در بین کشورها و دولت‌های اطراف سوریه بیشتر نفع برای ترکیه و رژیم صهیونیستی است. قدرت‌گیری مخالفان اخوانی، تکفیری و سکولار بشار اسد برای ترکیه به نوعی اعلام پیروزی است، چرا که سیاست‌های مداخله‌جویانه ترکیه در کشور همسایه خود بالاخره پس از ۱۳ سال نتیجه داد. پس از این ترکیه می‌تواند سیاست‌های توسعه‌طلبانه و متجاوزانه خود در سوریه را از سر گرفته و نقشه‌های نوعثمانی خود را در شهرهای سوریه بویژه ادلب، حلب و شمال سوریه دنبال کند. از سوی دیگر ترکیه می‌تواند از در‌دسر پناهمجویان سوری در خاک خود رهایی یافته و از سوی دیگر به مقابله جدی با نیروهای دموکراتیک سوریه و پ‌ک‌ک در خاک سوریه بپردازد.

از سوی دیگر اما ناامنی و رقابت گروه‌های تکفیری پس از اسد ادامه خواهد یافت و درگیری‌ها منجر به تضعیف امنیت ترکیه در مرزهای این کشور با سوریه نیز خواهد شد؛ درگیری‌هایی که پیش از سقوط دولت سوریه شکل گرفته بود و نمونه آن درگیری نیروهای جیش‌الوطنی

گروه بین‌الملل: سرنجام در مرحله آخر پیشروی تروریست‌های تکفیری تحریرالشام، نوبت به شهر دمشق رسید تا بدون مقاومت خاصی به تصرف گروه‌های مسلح درآمده و زنجیره سقوط ارتش عربی سوریه تکمیل شود. با تصرف کاخ ریاست‌جمهوری سوریه به دست معارضان و تکفیری‌های مسلح، پایان نظام یعنی سوریه تحت کنترل خاندان اسد فرا رسید و سرنوشت این کشور عربی در منطقه غرب آسیا در ابهام فرو رفت. درباره دلایل سقوط دولت عربی سوریه و عدم مقاومت ارتش این کشور موارد بسیاری مطرح می‌شود که وضعیت نامطلوب اقتصادی، تضعیف ارتش سوریه در جنگ داخلی، عدم اصلاحات سیاسی توسط حزب بعث سوریه، دخالت کشورهای همسایه بویژه ترکیه در مسائل داخلی این کشور و همچنین حملات بی‌پایان ارتش اشغالگر رژیم صهیونیستی از آن جمله‌اند؛ مسائلی که با توجه به بی‌عملی دولت و ارتش سوریه در تحولات بیش از یک سال گذشته در مقابل تجاوزات رژیم صهیونیستی در غزه، لبنان و سوریه منجر به تضعیف و سقوط دومینووار شهرهای این کشور در مواجهه با تکفیری‌ها شد. در حال حاضر و پس از خروج بشار اسد از سوریه و پایان کار حزب بعث و ارتش در این کشور، مساله مهم و سوال اصلی درباره تحولات سوریه، آینده این کشور است.

سناریوهای پیش روی سوریه

پس از خلا قدرتی که پس از سقوط بشار اسد در سوریه رخ داده، سناریوهای مختلفی برای آینده این کشور مطرح شده است. بسیاری از تحلیلگران با توجه به وضعیت داخلی سوریه و تجربیات مشترکی که بین سایر کشورهای عربی در غرب آسیا و شمال آفریقا وجود دارد، سرنوشت مشترکی را برای سوریه منصور هستند. از نظر بسیاری از تحلیلگران، حضور و نقش بازیگران متعدد منطقه‌ای و بین‌المللی در سوریه، وجود گروه‌های نظامی متعدد با روحیات ایدئولوژی‌های متکثر و بعضاً در تضاد با هم و همچنین وجود گسترده تسلیحات در دست مردم و گروه‌های مختلف سوری، آینده این کشور را بسیار تیره و تار کرده است. بسیاری بر این عقیده هستند که سوریه در بهترین شرایط به سرنوشت لیبی دچار خواهد شد و البته با توجه به حضور گروه‌های افراطی و تکفیری متعدد در این کشور و بازگیری ترکیه و رژیم صهیونیستی در خاک سوریه، به احتمال بسیار زیاد سرنوشتی بسیار بدتر از لیبی در انتظار ملت سوریه باشد. از سوی دیگر وجود اقوام و مذاهب متعدد در این کشور و درگیری نیروهای تحت هدایت ترکیه با کردهای سوریه در شمال این کشور، وضعیت سوریه را بسیار وخیم‌تر از لیبی که اقوام، مذاهب و جمعیت کمتری داشت، خواهد کرد. مساله دیگری که از نظر تحلیلگران منجر به ورود سوریه به دورانی سیاه شده است جنگ غزه و حفظ امنیت برای رژیم صهیونیستی توسط آمریکا و متحدان غربی آن است. ارتش رژیم صهیونیستی در روز نخست سقوط دولت سوریه در دمشق از فرصت پیش‌آمده استفاده کرد و با حمله به تسلیحات پدافندی و تهاجمی استراتژیک ارتش سوریه مانند انبارهای موشکی و فرودگاه‌های نظامی این کشور و همچنین وارد کردن نیروهای خود به مناطق از قبیطره سوریه، نشان داد در تحولات این کشور تنها نظاره‌گر نخواهد بود و با از بین بردن تسلیحات خطرناک این کشور تلاش می‌کند امنیت خود را تضمین کند.

نیروی هوایی رژیم صهیونیستی نیز در حملاتی هوایی پایگاه‌های نظامی و امنیتی ارتش سوریه را در مناطقی همچون المزه دمشق، سویدا، تل ابوب، قنیطره و سایر مراکز نظامی حومه دمشق را بمباران کرد. پهپادهای ارتش رژیم صهیونیستی نیز پس از نابودی سامانه‌های پدافند هوایی ارتش سوریه و رادارهای آنها بر فراز آسمان سوریه تسلط یافته و به بمباران انبارهای تسلیحاتی و مواضع نظامی ارتش سوریه پرداختند تا قوای نظامی این کشور را بیش از پیش تضعیف کنند.

به احتمال بسیار زیاد رژیم صهیونیستی و متحدان غربی این کشور در آینده نزدیک برای تجزیه و تقسیم کشور بزرگ سوریه به کشورهای کوچک‌تر و ضعیف که با یکدیگر در

رژیم صهیونیستی دست به اقدامات پیش‌دستانه علیه سوریه زد

بیم و امید صهیونیست‌ها

در برابر تهدیدات احتمالی نیز اقدام کنیم. یکی از آنها فروپاشی توافقنامه جدایی نیروها در سال ۱۹۷۴ بین اسرائیل و سوریه است. این توافق که ۵۰ سال به طول انجامید، دیشب شکسته شد. ارتش سوریه مواضع خود را رها کرد و ما به ارتش اسرائیل دستور دادیم کنترل این مواضع را در دست بگیرد تا اطمینان حاصل شود هیچ نیروی متخاصمی درست در کنار مرز اسرائیل مستقر

شود. تحولات سوریه را به دقت رصد خواهیم کرد و برای حفاظت از مرزها و تأمین امنیت خود هر کاری لازم باشد انجام خواهیم داد. وی افزود به ارتش رژیم صهیونیستی دستور داده است برای حفاظت از صهیونیست‌های ساکن جولان اشغالی سوریه، بر منطقه حائل و نقاط دیده‌بانی کنترل داشته باشد.

وی در ادامه گفت: سقوط اسد به آن معناست که باید